Prof. Dr. Mahulena Hofmannová, CSc.

~~Oponentský~~ posudek na práci Ivany Kameníčkové

SITUACE V TIBETU SE ZAMĚŘENÍM NA PROBLEMATIKU LIDSKÝCH PRÁV A PRÁVA NA SEBEURČENÍ NÁRODŮ

1. Téma práce:

Zpracovaná tématika, i když z velké části pojatá i z historického hlediska, je stále aktuální. Je relevantní zejména z pohledu práva na sebeurčení a jeho obsahu, resp. ~~R~~rozsahu a lidských práv.

2. Členění :

Značná část práce je věnovana historickým aspektům postavení Tibetu. Zajímavé jsou informace týkající se tzv. Sedmnáctibodové smlouvy, zejména z pohledu Vídeňské úmluvy o smluvním právu. Bude-li práce základem dalšího zpracování, doporučuji upřesnění. ne zcela konsekventního tvrzení, že na jedné straně tato smlouva nenabyla pro své vady platnosti, a na druhé straně výtka jejího nedodržování čínskou vládou .

Další partie je věnována problematice suverenity Tibetu. Autorka zkoumá jednotlivé aspekty státnosti a dochází k přesvědčivému závěru, že mezi lety 1913 –1951 byl Tibet nezávislým státem ; sporné však zůstává, zda vypovězením Sedmnáctibodové smlouvy v roce 1959 skutečně « byla nezávislost Tibetu znovu obnovena a trvá do dnes ».

V kapitole věnované exilu dalajlámy (nebylo třeba zmiňovat vždy "jeho svátost »,) je podán přehled nejdůležitějších exilových orgánů a jejich kompetencí.

Část « Právo na sebeurčení národů» vychází z jeho obecného pojetí v mezinárodním právu ; zaměruje se na pojetí národa jakožto nositele tohoto práva a aplikuje je na Tibetský národ. Autorka neopomíjí princip územní celistvosti státu, avšak vidí v eklatantním porušování lidských práv čínskou vládou zdroj práva na secesi tibetského území. Je však zároveň

přesvedčena, že « akceptování práva na secesi jednoho státu nezaloží precedens, na který by se úspěšně mohly odvolávat státy další. «

V části věnované Dalajlamovi a jeho politice střední cesty I. Kameničková správně uvádí, že hlavním cílem této politiky je dosažení autonomie Tibetu v rámci práv garantovaných ústavou Čínské lidové republiky, nikoli snaha o odtržení a nezávislost.Podnětné jsou i úvahy o vytvoření Ústavy budoucího Tibetu.

V kapitole „Možnosti řešeni tibetske otázky" autorka dochází k závěru, že vytvoření, či spíše obnovení, nezávislého suverénního tibetského státu je v současnosti nejméně pravděpodobné. Dalsi varianta je jé autonomie Tibetu, prosazovana dalajlámou. Poněkud defétisticky pak ale zní závěr, dle něhož « pokud by Čína nepřistoupila ani na jednu z uvedených změn, jistě by k částečnému zlepšení vedlo i omezení etnických přesunů a útlaku a dodržování základních práv a lidských svobod, i v těch neobecnějších rysech. »

Na tuto pasáž navazuje analýza základních rysů plánovaného autonomního uspořádání Tibetu a jeho střety se současným právním řádem ČLR. I zde autorka postupuje historicky; z pohledu mezinárodního prava jsou relevantní především části týkající se dodržování mezinárodních a lidských práv. Zkoumáno je především dodržování Všeobecné deklarace lidských práv (tato část ma téměř učebnicový charakter) a Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia. Dale se I. Kameníčková krátce věnuje současné situaci v Tibetu, aby se zaměřila - zde ponekud neorganicky – na postavení dalších menšin na území ČLR.

Sympaticky přehledný a rozsáhlý je závěr práce. Autorka se kloní jednoznačne k existenci porušování mezinárodního práva Čínou a k právu Tibetu na sebeurčení.

3. Zpracování práce:

Zpracování práce odpovídá kriteriím kladeným na diplomové práce. Poznámkový aparát je dobře zpracován. Seznam literatury obsahuje nadpočet webových stranek, to je však vzhledem k povaze zpracovaného tématu pochopitelné.

4. Závěr:

S velkým zaujetím a mnoha zasvěcenými informacemi napsanou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, 28.8. 2009

Prof. Dr. Mahulena Hofmannová, CSc.

Vedl. diplom. práce